در «چاردیواری» بخوانید:
رمز و رازهای خوش‌سالی!

گفت‌وگو با سرمربی تیم فوتبال زنان شهرداری سیرجان
داستان جام شماره ۱۳

www.jamejamdaily.ir

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

۱۷

دوشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۰ | ۲۲ شعبان ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۹۰۵ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Monday - April 5, 2021

مسؤولان بهداشتی و درمانی ۱۰ استان کشور در گفت‌وگو با جام جم از اوضاع وخیم کرونایی این روزها می‌گویند

آژیر قرمز کووید ۱۴۰۰

رئیس دانشگاه علوم پزشکی مازندران: ابتلا به کرونا در این استان طی ۱۵ روز گذشته ۱۰۳ درصد رشد داشته است

۱۸

از صف مرغ تا جان آدمیزاد!

با وجود وعده‌های چندباره مسئولان همچنان شاهد صف‌های طولانی خرید مرغ هستیم

عکس: جاویش همداوندی | جام جم | ۳

بررسی مهمترین سریال‌هایی که سال گذشته از تلویزیون پخش شدند

کارنامه سریالی ۹۹

۶-۷

کالاها و خدمات فرهنگی و هنری با افزایش قیمتی فراتر از منطق‌های تورمی بازار روبه‌رو شده‌اند

فرهنگ، گران می‌شود

کالاها و خدمات مرتبط با فرهنگ، گران شده‌اند؛ اثبات این ادعا، چندان نیازی به بررسی آمار و ارقام و ذکر مصادیق ندارد و کافی است در همین چند روزی که از سال جدید پشت سر گذاشته‌ایم، سری به فروشگاه‌های اینترنتی کتاب، موسیقی، فیلم‌تئاترها و فیلم‌های شبکه نمایش خانگی زده یا دست خانواده را گرفته و به سالن‌های سینما یا گالری‌های هنرهای تجسمی رفته باشید. در این صورت لابد افزایش قیمت‌ها را به‌طور کاملا محسوس حس کرده‌اید. یعنی شمایی که در سال گذشته حق اشتراک فلان سامانه پخش فیلم و سریال را پرداخت می‌کردید، حتما دیده‌اید که امسال چقدر باید بیشتر بپردازید. درست مثل وقت‌هایی که پا به فروشگاه اقلام خوراکی یا بهداشتی می‌گذارید و می‌بینید قیمت‌ها هفته‌به‌هفته بالا می‌روند...

۱۰

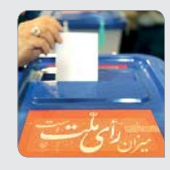

کاندیداهای انتخابات ریاست‌جمهوری برای ورود به این میدان چه پیش‌نیازهایی لازم دارد؟

نامزدها، تکلیف خود را روشن کنند

۲

ولیعهد سابق اردن و چند مقام ارشد این کشور به اتهام تلاش برای کودتا بازداشت شدند

کودتای ناکام سعودی‌ها در اردن

۸

گفت‌وگوی «کافه میرداماد» با سرهنگ بهرامی وزیر مدیر قرارگاه پاکسازی نیروی زمینی ارتش

برای مین، جنگ تمام نمی‌شود

۲۰

یادداشت

تبعات ملی یک ناآگاهی

محمدصالح مفتاح

فعال سیاسی و رسانه‌ای

براساس قانون اساسی، ریاست جمهوری جایگاه بالایی دارد و دومین مقام کشور محسوب می‌شود، بنابراین فردی که در این جایگاه قرار می‌گیرد باید چند نکته را مورد توجه قرار دهد. این‌که در حوزه نگرش‌های اساسی آن فرد انقلابی است یا خیر و آیا به ارزش‌ها پایبند است یا خیر.

نکته بعدی، فهم وی نسبت به مسائل روز کشور است به این معنی که بداند کشور در چه موقعیتی قرار دارد و بر این اساس اشراف کاملی نسبت به موضوعات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و... داشته باشد.

به تعبیری، فردی که داوطلب ریاست جمهوری می‌شود باید فهم درستی از تمام این حوزه‌ها داشته باشد تا بتواند تصمیمات درستی اتخاذ کند؛ چراکه رئیس جمهوری مسوولیت سنگینی بر عهده داشته و تصمیم‌گیری‌هایش می‌تواند تبعاتی برای کشور داشته باشد.

بنابراین کارنامه و تجربه داوطلبان در این حوزه‌ها مهم است و در همین ارتباط نباید این نکته را از نظر دور داشت که خواستن و دانستن برای آنها کفایت نمی‌کند بلکه توانایی و کفایت هم برای اجرایی کردن این مسائل لازم است و این‌که صرفا فردی خود را انقلابی تعریف کرده و بگوید برنامه دارم، کافی نیست. امروز با مسائل مختلفی در کشور روبه‌رو هستیم و یکی از موضوعاتی که مردم نسبت به آن نگرانند، ناکارآمدی دولت است، چرا که امروز شرایط اقتصادی کشور مناسب نیست و مردم درگیر مشکلات معیشتی بسیار هستند.

به‌رغم اهمیت موضوع توانمندی و کارآمدی دولت آینده در اداره کشور، بسیاری از افرادی که امروز از آنها به‌عنوان کاندیدا نام برده می‌شود فاقد این تجربه هستند. درحالی که آنها باید بدانند کشور نمی‌تواند صرفا محلی برای تجربه‌اندوزی افرادی باشد که سوابق اجرایی کافی برای این مسند را ندارند.

از سوی دیگر باید توجه داشت منصب ریاست جمهوری، به صورت ویژه‌ای سیاسی است و اگر فردی درک و تجربه‌ای در این حوزه نداشته باشد به‌سختی می‌تواند خود را با این جایگاه تنظیم کند. فردی که داوطلب قرار گرفتن در مسند ریاست جمهوری است باید همه عرصه‌ها را بشناسد و تصمیم‌گیر نهایی برای موضوعات متعدد باشد.

این در حالی است که متاسفانه دولت‌ها پس از ناکامی‌ها، مسؤولیت خود را نفی کرده و این موضوع بارها تکرار شده است، در حالی که چنین توجیهی مورد پذیرش نیست و کسی که در این عرصه وارد می‌شود باید از قبل در جریان حوزه اختیاراتش باشد. مردم بر اساس برنامه‌های اعلام شده به داوطلبان رای می‌دهند، بنابراین دولت باید نسبت به تعهدات و برنامه‌هایی که ارائه داده وفادار و پاسخگو باشد.

داوطلبان ریاست جمهوری باید نسبت به مشکلات کشور اشراف داشته باشند و بر آن اساس برنامه‌ریزی مناسبی کنند و در ادامه برای اجرایی کردن وعده‌های خود با عزم جدی امکانات را به سمت این برنامه‌ها پیش ببرند. در صورتی که داوطلبان ریاست جمهوری در جریان اهمیت چنین اولویت‌هایی باشند، دیگر پس از تصدی ریاست جمهوری بهانه‌ای در مورد ناکارآمدی خود نخواهند داشت.

چشم‌انداز

بحران در سبد فرهنگ

کیوان امجدیان

دبیر گروه فرهنگ‌وهنر

هر خانواده طبیعتا نیازهایی دارد و بر اساس درآمد خانواده ممکن است چیزی به سبد نیازهای خانواده اضافه یا کم شود. اما چند وقتی است دیگر عادی شده محتویات این سبد هر سال و ماه و حتی هر دقیقه گران و گران‌تر شود. قیمت خودرو و فرش و سایر لوازم و وسایل منزل هر سال و هر ماه و اخیرا هر روز اضافه می‌شود. نتیجه‌اش هم البته سخت‌تر شدن زندگی مردم است و کوچک شدن سفره آنها. البته در نهایت ضروریات و لوازم مورد نیاز در سبد خانوار می‌مانند ولو به قیمت بالاتر و هر طور شده، خریده می‌شوند و چرخ زندگی ولو لنگ لنگان می‌چرخد. اما بعضی چیزها هستند که وقتی از سبد زندگی مردم حذف شوند، دیگر امید چندانی به برگشتن آنها نیست. برای مثال پنج کیلو گوشت را قبلا ممکن بود با پس‌انداز کردن بخشی از حقوق یک ماهتان بخرید، اما حالا که باید برای خرید همین مقدار گوشت، سه‌ماه همان مقدار حقوق‌تان را پس‌انداز کنید، گوشت را از سبد خانوار حذف نمی‌کنید. ممکن است میزان آن را کمتر کنید اما تا جای ممکن حذفش نمی‌کنید، چون در بدترین حالت احتمالا سالی، ماهی یک مهمان در خانه هر کسی را می‌زند که به جبر حفظ آبرو، گوشت به سفره بیاید.

اما در این سفره‌های کوچک شونده، اقلامی هست که اگر حذف شوند دیگر بازنخواهند گشت. محصولات فرهنگی شاید شکننده‌ترین محتوای این سبد باشند که به زحمت و با کلی ایده و خلاقیت، تولید می‌شوند اما به‌سادگی آماده خارج شدن از این سبد هستند.

تئاتر و هنرهای تجسمی برای خانواده‌ها اقلام لوکس و غیرضروری محسوب می‌شوند و هرگز جای درستی در سبد فرهنگ نداشته‌اند. کتاب با تبلیغات گسترده و انواع طرح‌های فروش فصلی و تمهیدات فرهنگی و رسانه‌ای در سبد دسته‌ای از خانواده‌ها مانده است.

سهم هر خانواده معمولی از موسیقی، یکی دو کنسرت در سال است اگر بتوانند کمی پس‌انداز کنند و در نهایت به همان فایل‌های موسیقایی گروه‌های مجازی و پلی‌لیست‌های شخصی بسنده می‌کنند و در نهایت سینما به‌عنوان یکی از پراقبال‌ترین شاخه‌های فرهنگ، هنوز که هنوز است به سبد همه خانوارها وارد نشده و با کلی کار و هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی، تا دو سه سال پیش صرفا به‌عنوان بخشی از سبد نیاز ۱۰درصد از خانواده‌ها تثبیت شد. حالا بیش از یک سال است به واسطه کرونا همان ۱۰درصد هم، سینما را از فهرست هزینه‌های خود حذف کرده‌اند. سینمایی که خیلی‌ها خیال می‌کنند بود و نبودش فرقی نمی‌کند و مثلا می‌شود شبکه نمایش خانگی را جایگزینش کرد.

این‌که محصولات فرهنگی از سبد خانواده‌ها حذف می‌شود، یک بخش ماجراست و این‌که بعد از روزگار کرونا و به شرط سامان یافتن اوضاع، چطور می‌توان دوباره این اقلام را به سبد خانواده‌ها بازگرداند، بخش دیگر و تاریک‌تر ماجراست. تجربه نشان داده وقتی مردم عادت به استفاده از یک محصول را ترک می‌کنند دیگر به‌سختی سراغش را می‌گیرند. مدیریت این بخش تاریک‌تر ماجرای فرهنگ، به برنامه‌ریزی و تلاشی سخت، دشوار و هوشمندانه‌تر نیاز دارد و از همین امروز باید برایش چاره‌ای اندیشید.

ذره‌بین

نگران خودمان باشیم

مرتضی درخشان

روزنامه‌نگار

بوی کافور! بله، این بوی آشنا بوی سرد کافور است که دوباره دارد توی شهر می‌پیچد و کم‌کم غلیظ‌تر می‌شود و یقه آدم‌هایی را می‌گیرد که فکرش را هم نمی‌کردیم؛ آدم‌هایی که دوستشان داریم. یک جوری هم می‌پیچد که انگار از همین خانه بغلی است. هرچند بعید نیست منشا بو از این نزدیک‌تر هم باشد.

قدیم‌ها مراسم ختم بوی حلوا می‌داد، بوی اسپند. این روزهای پرمرگ و میر اما خبری از مراسم هم نیست. داریم همین‌طور کم می‌شویم و همین‌طور پشت سر هم تخفیف است که از توی درگاه تلفن‌های همراه بیرون می‌ریزد که یکی سرش به آنتالیا وصل است و آن یکی استانبول! همین همسایه خودمان را عرض می‌کنم. همین که روز به روز قرمز و قرمزتر هم می‌شود، همین ترکیه‌ای که از قضا کرونای سختی هم دارد، همین مقصد توریستی که پرواز پرواز آدم می‌برد، پرواز پرواز آدم می‌آورد. راستش را بخواهید هیچ‌وقت توی مخیله‌ام نمی‌گنجید که مثلا تا همین زنجان خودمان نتوانیم برویم. اما به لطف آژانس‌های مسافرتی و قدرتی که احتمالا پشت سرشان خوابیده است بتوانیم با پل پول از روی تمام پروتکل‌ها عبور کنیم و سر از استانبول در بیاوریم.

از قضا من اصلا اعتراضی به بسته شدن راه عراق در مقابل باز بودن راه ترکیه ندارم. چه بسا این‌که حس می‌کنم اگر راه کربلا بسته است ما توفیق نداریم و باید ایراد را در خودمان جست‌وجو کنیم. حرف من چیز دیگری است.

چند روز پیش وزارت بهداشت از دولت خواست مسیر هوایی به ترکیه را ببندد. این‌که متخصصان خارج از وزارت بهداشت بهتر می‌فهمند کرونا چطور منتقل می‌شود یا مساله دیگری باعث شده کریدور توریستی ترکیه در این شرایط بحرانی باز بماند، مشخص نیست. آنچه مشخص است این اتفاق ساده هنوز رخ نداده است و از حرف‌های دیگر دولتی‌ها بر می‌آید که وزارت بهداشت فقط قرار است در بیمارستان‌ها بجنگد و اصلا تصمیم‌گیرنده نیست.

حال ما اما بد است. ما که حالا حس می‌کنیم بیرون از بیمارستان‌ها حتی به تعداد انگشتان دست کسی دل نگران‌مان نیست و مدیران و مسؤولان غیرپزشکی در ستاد کرونا خیلی توجهی به ما نمی‌کنند.

حالا که قرار است راه ترکیه باز باشد و راه نفس خیلی‌ها بسته است، بیایید نرویم. اگر خواننده این مطلب هستید یعنی زبان فارسی بلدید، یعنی معنای خستگی کادر درمان را می‌فهمید، معنی از دست دادن عزیز، معنی وضعیت قرمز و خیلی معانی دیگر و اگر معنی این ترکیب‌های ساده را می‌دانید، بیایید خودمان به فکر خودمان باشیم.

شاید از آنها بعید نباشد که یادشان برود چه اتفاقات و جنجال‌هایی سر آن پروازهای بسته نشده از چین به راه افتاد، اما از ما بعید است یادمان برود کرونا توی تمام دفترچه‌های تلفن دست برده و شماره افرادی را که شاید روزی حفظ بودیم، بی‌مصرف کرده است. اگر قرار باشد بین کادر درمان و خانواده در یک سو و سفر تفریحی و سودهای احتمالی آژانس‌های هواپیمایی یکی را انتخاب کنیم شما کدام طرف می‌ایستید؟!

حالا که قرار نیست آنها به ما فکر کنند، بیایید به خودمان فکر کنیم، به آنها که قرار است از این مسافرت‌های اغلب- تکراری، سوغاتی جدیدی بگیرند که از اسمش هم هراس دارند.

نگاه

آل بحران!

حنیف غفاری

دبیر بین‌الملل

وقوع کودتای اخیر در اردن، این کشور را برای نخستین بار طی سال‌های اخیر به کانون توجهات بین‌المللی تبدیل کرده است. اردن میان کشورهای عضو اتحادیه عرب، از جمله کشورهای با ثبات محسوب می‌شود و مقامات این کشور نیز در برخی موارد سعی دارند از همان رویکرد محافظه‌کارانه و در مواردی واسطه‌گرایانه کشورهایی مانند عمان در حوزه سیاست خارجی و روابط بین‌الملل پیروی کنند.

صورت مساله در اردن تا حدود زیادی روشن است. کودتایی در این کشور شده که ناموفق مانده است. حمزه بن حسین، ولیعهد سابق اردن، همراه تعدادی از دیگر اعضای خانواده سلطنتی و مقام‌های سابق این کشور به اتهام تلاش برای کودتا علیه ملک عبدا...، پادشاه اردن بازداشت شده‌اند. نکته حائز اهمیت این‌که در میان بازداشت شدگان، نام شریف حسن بن زید فرستاده ویژه سابق اردن در ریاض و یکی از نزدیک‌ترین سیاستمداران اردنی به دربار سعودی مشاهده می‌شود.

اگرچه مقامات اردنی فعلا در خصوص جزئیات کودتا و زمان آگاهی نسبت به این کودتا سکوت کرده‌اند، اما به نظر می‌رسد پادشاه اردن و همراهانش از مدت‌ها قبل در جریان مناسبات خاص برخی افراد حکومت با رژیم سعودی و رژیم صهیونیستی قرار گرفته‌اند. بسیاری از تحلیلگران با تجمیع آنچه امروز در اردن می‌گذرد و رفتارهای سلبی و گارد بسته و غیرقابل انتظار مقامات اردنی در مقابل ریاض و تل‌آویو در ماه‌های گذشته (از جمله ممانعت از عبور هواپیمای حامل نتانیاهو از آسمان اردن) به این نتیجه رسیده‌اند که مستندات کودتا به مراتب زودتر از روزهای اخیر به دست سران حکومت اردن رسیده و دستگیری برادر ناتنی پادشاه اردن و برخی مقامات نظامی و سیاسی این کشور، یکی از آخرین حلقه‌های این ماجرا محسوب می‌شود.

در پشت پرده بحران بی‌سابقه‌ای که امروز در اردن شاهد آن هستیم، نام دو بازیگر بحران‌ساز در منطقه یعنی بن سلمان و نتانیاهو خودنمایی می‌کند. در این میان نام بن سلمان بیشتر قابل اعتناست، زیرا سران سعودی در بیشتر نابسامانی‌ها و بحران‌هایی که در جهان عرب رخ می‌دهد، نقش پررنگی ایفا می‌کنند. امروز عربستان سعودی در حالی به عنوان متهم اصلی و پشت پرده کودتای ناکام اخیر در اردن شناخته می‌شود که به صورت همزمان در کشورهای عراق، یمن، سوریه و حتی کشورهای شمال آفریقا مشغول تقویت گروه‌های تروریستی- تکفیری است. فراتر از آن، رژیم سعودی نقش به سزایی در ایجاد گره‌های کور سیاسی در بیروت، پایتخت لبنان داشته است. سعودی‌ها در طول دهه‌های گذشته و اخیر همواره معتقد بوده‌اند حفظ موجودیت آنها تابعی از تشدید بحران‌های جاری در منطقه است. بر همین اساس، پادشاهان سعودی همواره یکی از تولیدکنندگان بحران در کشورهای مختلف عربی در منطقه بوده‌اند. این روند در دوران حضور ملک سلمان و پسرش محمد بن سلمان تشدید شده است. آشکارسازی ارتباطات نهان دستگاه‌های امنیتی و اجرایی عربستان با رژیم صهیونیستی نیز نقش به‌سزایی در تسریع این روند داشته است. بدون شک در آینده‌ای نزدیک، ابعاد گسترده و عمیق‌تری در خصوص نقش رژیم سعودی و رژیم صهیونیستی در ایجاد بحران اخیر در اردن افشا خواهد شد. دیگر زمان آن فرا رسیده است که افکار عمومی جهان عرب، بیش از پیش با ماهیت آل سعود یا همان آل بحران آشنا شوند.